

Túl a hallgatás parancsán

2018 augusztus 23. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A szovjet hadsereg által elkövetett nemi erőszakról...

A történész 1996-ban kezdett foglalkozni az ismert, de politikai okokból évtizedekig elhallgatott tragédiával, az 1945-ben hazánkat megszálló Vörös Hadsereg katonái által elkövetett tömeges nemi erőszakkal. Az áldozatok életkora a gyereklányoktól az idős asszonyokig terjedt, falvakban, tanyákon, városokban, de a legtöbb esetben Budapesten történtek ilyen támadások.

A múlt század ötvenes, hatvanas, hetvenes éveiben a családi történetek mesélésekor az ostrom velejárójaként utaltak ugyan erre, de a konkrétumokat gondosan elkerülték. Pet? Andreának 1999-ben jelent meg els? tanulmánya err?l a Történelmi Szemlében, majd 2003-ban publikálták az angol nyelv? változatot – amely a digitális formának köszönhet?en is – nagyobb visszhangra talált.

Utóbb megjelent kötetének címe, az Elmondani az elmondhatatlant jelzi a téma súlyosságát és összetettségét. Nem pusztán az áldozatok pszichológiai eredet? vagy kényszer?ségb?l fakadó némaságára utal. Hisz ami „elmondhatatlan”, az nemcsak a tett, az aktus a maga brutalitásában, hanem ennek fizikai és lelki következményei is. A lélek, a személyiség megtörése – s ezzel a családé, a népé is.

Súlyos lelki teher volt, amelyet tovább kellett vinniük az áldozatoknak. Hordozták is magukban, hisz vesztésként is sok mindent felülír a túlélés ösztöne. Tetézte mindezt még egy körülmény. A szovjet munkatáborokból élve hazatér? honfitársn?inkre is hallgatást parancsoltak. S?t a rendszer kollektív b?ntudatot igyekezett kelteni bennük. Miként lehetett volna akkor a szovjet katonák által elkövetett tömeges nemi er?szakról beszélni? Ez legalábbis szentségtörésnek, de leginkább büntetend?nek számított.

A szerz? rávilágít arra, hogy míg Ausztriában és Németországban a feminista történészek fiatal nemzedéke id?ben elkezdte gy?jteni a témához kapcsolódó írásos dokumentumokat, mi e tekintetben késésben vagyunk. Érthetetlen, hogy nálunk a rendszerváltoztatás után is voltak olyanok, akik ezt „kényes” témának tartották. Ennek érzékeltetésére a szerz? Sára Sándor 1996-ban készült A vád cím? nagyjátékfilmjének fogadtatását említi.

Egy parasztcsalád történetér?l van szó, amelynek n?i és férfi tagjai a szovjet katonák garázdálkodásának minden változatát végigszenvedik, és ennek utóhatásai még az 1990-es években is kísérik ?ket. Az akkori Filmvilág cím? folyóiratban Szilágyi Ákos gúnyos, elmarasztaló kritikával fogadta az alkotást, s az gyorsan le is került a m?sorról. Ugyanakkor a szerz? áttörésként szól Skrabski Fruzsina 2013-ban bemutatott Elhallgatott gyalázat cím? dokumentumfilmjér?l, amelyben még meg tudták szólítani az érintetteket.

Többek között a szovjet hadsereg kitüntetésekt?l roskadozó f?tisztjét, aki persze nem tudott semmir?l. Amúgy a nagy demokráciában a frissen alakult, tettvágytól ég?, feminista n?i szervezetek itthon nem tartották fontosnak, hogy e súlyos emberjogi és jogi elégtételre váró kérdéssel foglalkozzanak, vagy e kutatásokat szorgalmazzák. A családon belüli er?szak lett a f? irány.

Tudjuk azt is, hogy az emlékezetpolitika irányát, tartalmát, az áldozatok eltüntetését, a gaztettek büntetlenségét nem csak elhallgatással lehet elérni. A másik módszer a feljelentések negligálása, a hivatalos dokumentumok eltüntetése. Az orosz katonai levéltárban a témával kapcsolatos anyagok ma is titkosak. Pet? Andrea szól a feltáruó munka nehézségeir?l, amelyeket hazai társakkal, nemzetközi kollegialitással és megfeszített munkával hidalt át. Mint egy helyütt írja, Magyarországon 1945-ben a megszállás és a közigazgatási bizonytalanság, a személyes félelem miatt a hatóságok nem tudtak, nem akartak foglalkozni a bejelentésekkel.

Ha mégis sikerült továbbítaniuk, a szovjet katonai parancsnokságokon nem vettek róluk tudomást, vagy nem továbbították ?ket. De az is megtörtént, hogy a fellépést megtorolták a panasztev?n. A Budapest F?város Levéltárában fellehet? tisztiorvosi iratok és egyes kórházak megmaradt anyagai hézagosan ugyan, de mégis hírt adnak az atrocitásokról, a szifiliszfert?zésekr?l és a kért abortuszok nagy számáról. Az egyházi levéltárakban ?rzött anyagokból kiderül, hogy miután a hatóságok védelmére a n?k nem számíthattak, az egyházaktól vártak segítséget. Sokan kerestek templomokban menedéket. Ezért fizetett életével Apor Vilmos püspök, de más papok és lelkészek is nagy veszélyben voltak.

A kötet középpontjában a magyarországi események állnak, de a szerz? a XX. századon végigvonuló jelenséget tágabb összefüggésrendszerbe helyezi. Pet? Andrea ír más országok hadseregeinek újabb kori ilyen szégyenér?l és több, már ismert, de a társadalom által leplezett következményr?l, torzulásról. Az er?szak által fogant gyermekek sorsáról, a szovjet katonan?kr?l, akik között szintén voltak er?szaktev?k. A n?i ellenállás és „együttm?ködés” különböz? formáiról, az emlékezet politikai manipulálásáról.

Az olvasó képet kaphat a hallgatás személyes és politikai okairól és ennek megtörésér?l, a naplókról, a kutatásokat „helyettesít?”, személyes tragédiájukat hitelesen feltáruó n?k bátorságáról, a tragédiákból született irodalmi m?vekr?l és filmekr?l, valamint az erkölcsi elégtétel elmaradásáról. Pet? keresi az okát annak, hogy miért nincs Európában a meger?szakolt n?knek emlékm?vük. Hogy miért váltottak ki e törekvések vitát, s?t ellenérzést vagy éppen társadalmi közönyt.

Nem mondhatjuk, hogy mindez strandra való olvasmány, de annak, aki tudni szeretné, hogy szeretett és tisztelt hajdani n?i hozzátartozói, nagy- és dédszülei mit éltek át, honnan jutottunk el mi és utódaink n?i jóllétünköz és biztonságunkhoz, annak mindenképpen fontos ismernie mindazt, amir?l e könyv szól.

(Pet? Andrea: *Elmondani az elmondhatatlant. A nemi er?szak Magyarországon a II. világháború alatt.* Jaffa Kiadó, Budapest, 2018, 277 oldal. Ára: 3490 forint)

Kormos Valéria - www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD

A trianoni gyalázatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló